

Obyvatelstvo

Pohyb obyvatel

Pohyb obyvatel

Základní demografické charakteristiky:

Přirozený pohyb: rozdíl mezi natalitou a mortalitou

+ přirozený přírůstek

- přirozený úbytek

Územní pohyb = migrační saldo

Celkový přírůstek (úbytek) obyvatel

= přirozený přírůstek (úbytek) + migrační saldo

<http://world.bymap.org/PopulationGrowthRates.html>

<http://world.bymap.org/MigrationRates.html>

Hrubá míra porodnosti (počet narozených na 1 000 obyvatel za rok)

<http://world.bymap.org/BirthRate.html>

Hrubá míra úmrtnosti (počet zamřelých na 1 000 obyvatel za rok)

<http://world.bymap.org/DeathRate.html>

Úhrnná plodnost (fertilita) <http://world.bymap.org/FertilityRates.html>

Kojenecká úmrtnost <http://world.bymap.org/InfantMortality.html>

Střední délka života při narození <http://world.bymap.org/LifeExpectancy.html>

<http://www.zemepis.com/ps.php> <http://www.prb.org/Datafinder/Topic/List.aspx?category=10>

<http://www.indexmundi.com/map/>

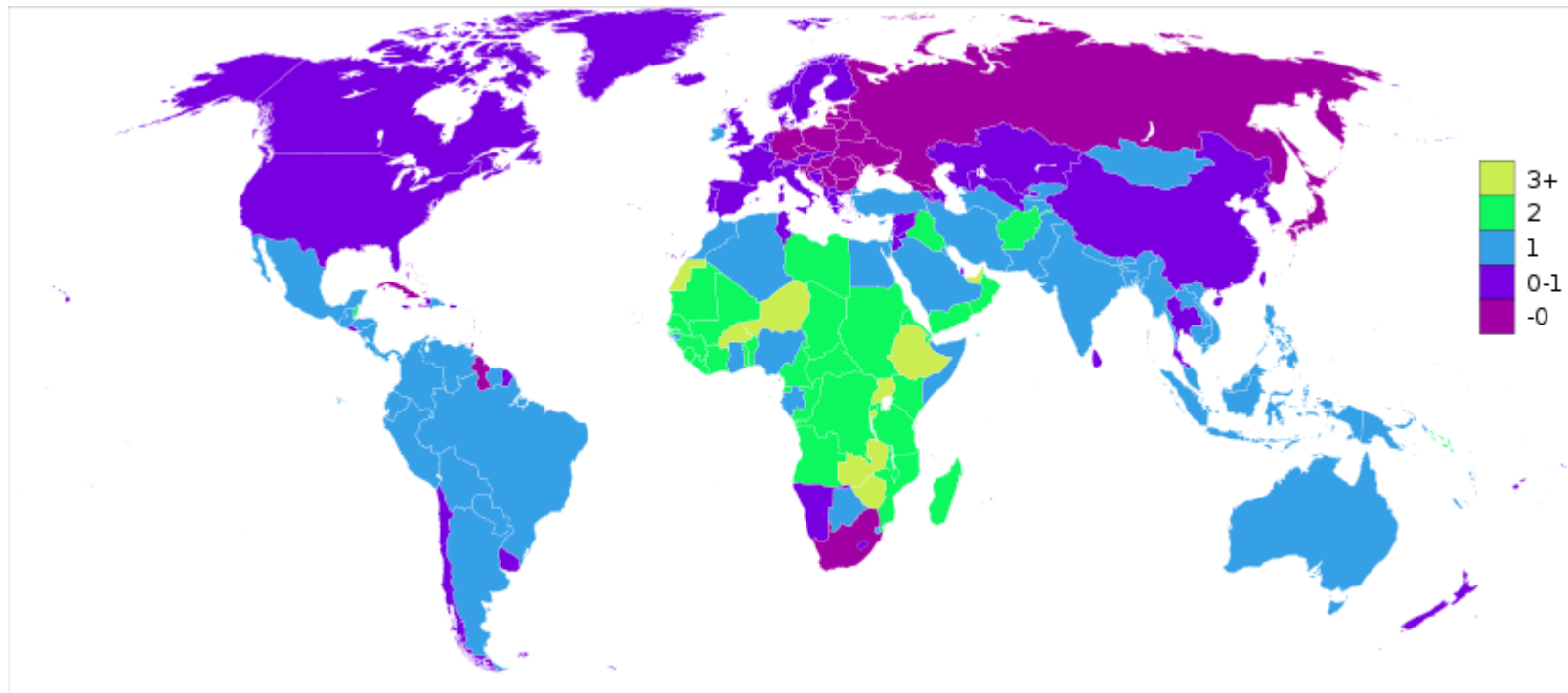

Přirozený přírůstek obyvatel

Porovnejte přirozený přírůstek států podle světadílů

Porovnejte údaje ve skupinách států podobné vyspělosti

<http://world.bymap.org/PopulationGrowthRates.html>

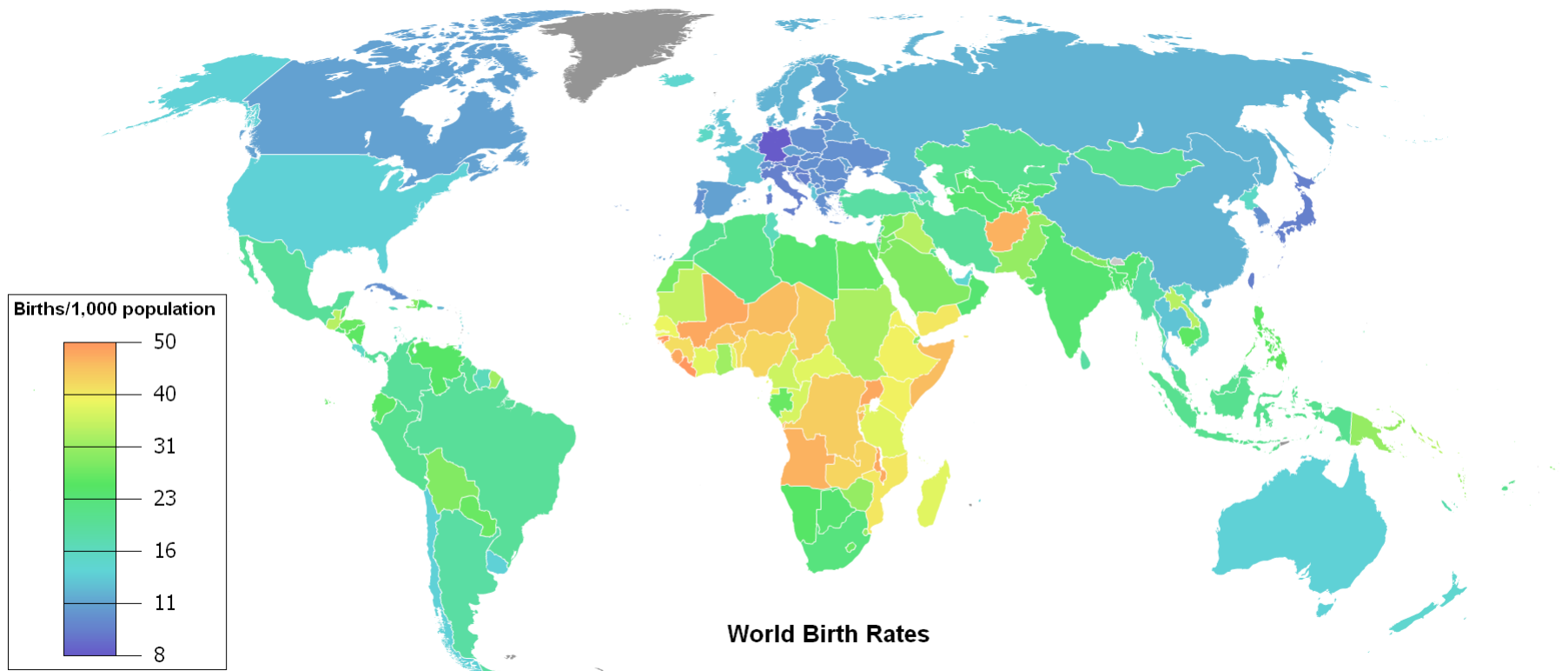
Hrubá míra porodnosti

Porovnejte hrubou míru porodnosti států jednotlivých světadílů

Porovnejte údaje ve skupinách států podobné vyspělosti

Jak souvisí HMP s vyspělostí států?

<http://world.bymap.org/BirthRate.html>

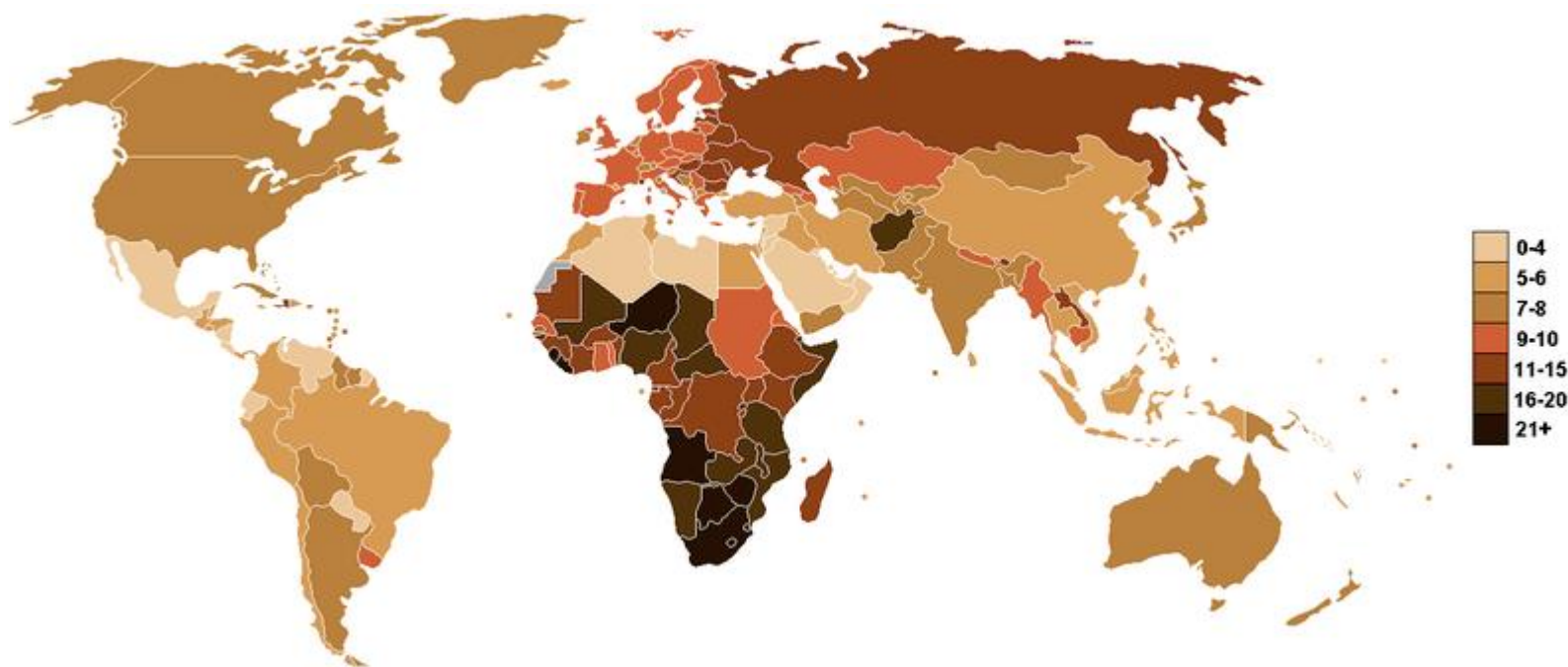
Hrubá míra úmrtnosti

Porovnejte hrubou míru úmrtnosti států jednotlivých světadílů

Porovnejte údaje ve skupinách států podobné vyspělosti

Jak souvisí HMÚ s vyspělostí států?

<http://world.bymap.org/DeathRate.html>

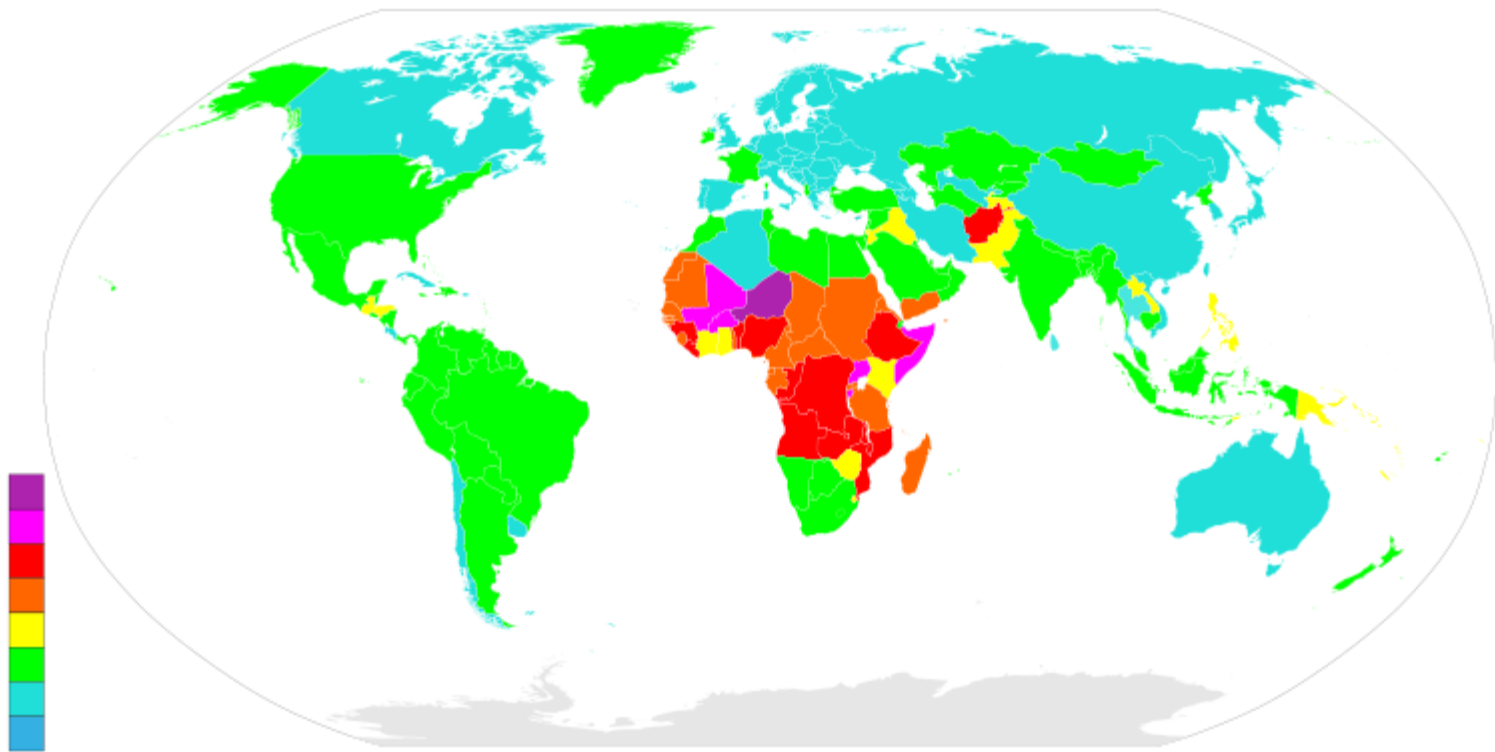
Úhrnná plodnost

Porovnejte úhrnnou plodnost států jednotlivých světadílů

Porovnejte údaje ve skupinách států podobné vyspělosti

Jak souvisí úhrnná plodnost s vyspělostí států?

<http://world.bymap.org/FertilityRates.html>

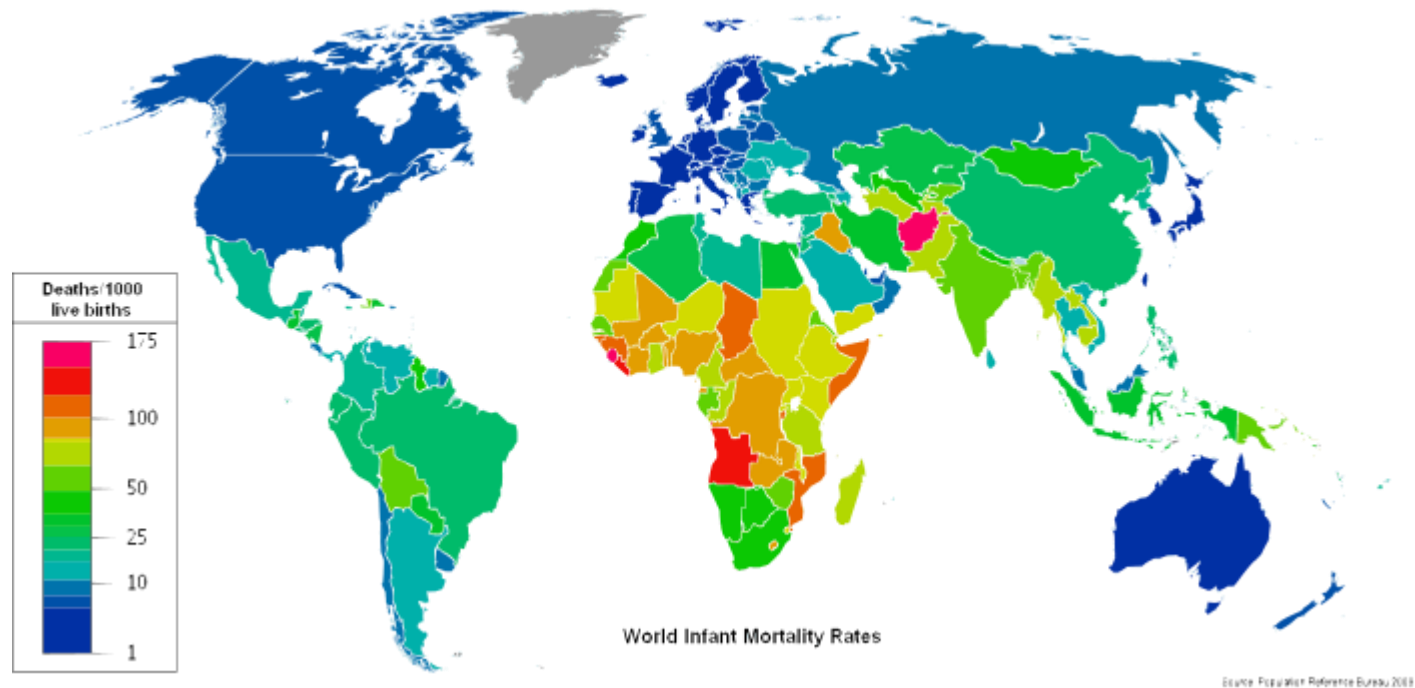
Kojenecká úmrtnost

Porovnejte kojeneckou úmrtnost států jednotlivých světadílů

Porovnejte údaje ve skupinách států podobné vyspělosti

Jak souvisí kojenecká úmrtnost s vyspělostí států?

<http://world.bymap.org/InfantMortality.html>

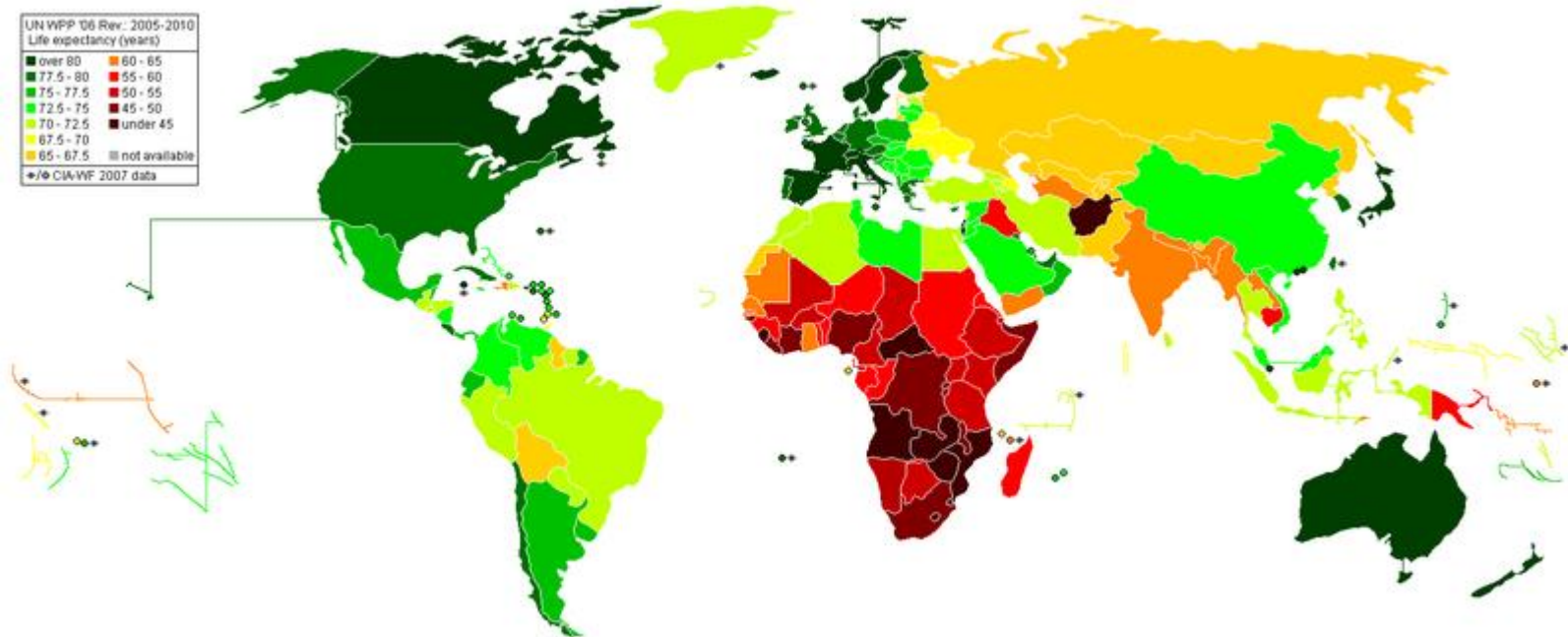
Střední délka života

Porovnejte kojeneckou úmrtnost států jednotlivých světadílů

Porovnejte údaje ve skupinách států podobné vyspělosti

Jak souvisí kojenecká úmrtnost s vyspělostí států?

<http://world.bymap.org/LifeExpectancy.html>

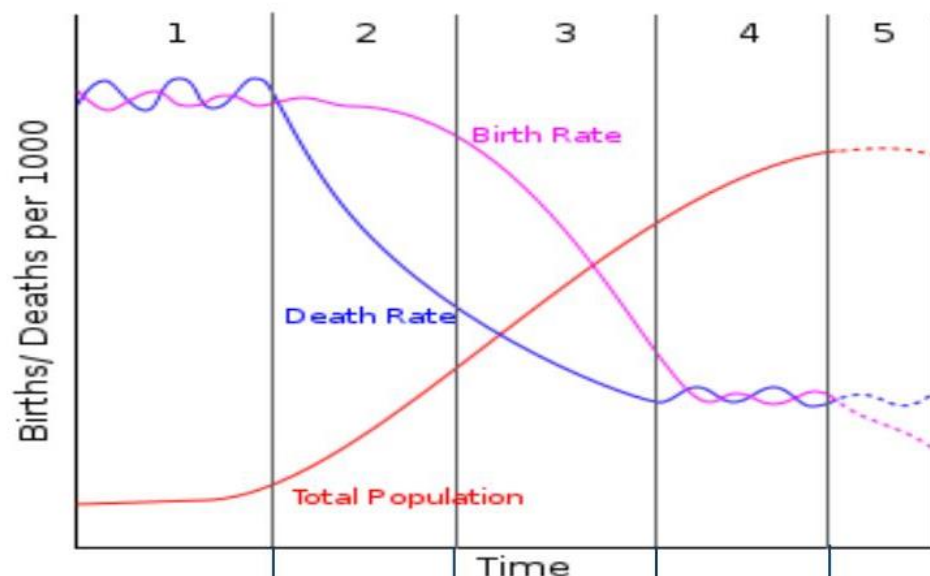

Graf demografické revoluce

Popište jednotlivé fáze grafu

Jak se mění porodnost, úmrtnost a přirozený přírůstek?

Uveďte příklady skupin států podle fází DR

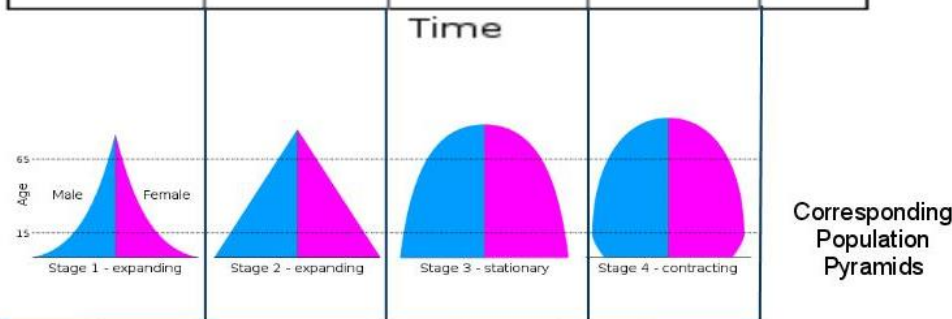

<http://www.youtube.com/watch?v=0dK3mL35nkk>

<http://www.youtube.com/watch?v=JPiDrUrI ZZU&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=4BbkQiQyaYc&feature=related>

8

9

Pohyb obyvatel

Srovnejte údaje ve skupinách států podle vyspělosti:

Přirozený přírůstek obyvatel <http://world.bymap.org/PopulationGrowthRates.html>

Hrubá míra porodnosti <http://world.bymap.org/BirthRate.html>

Hrubá míra úmrtnosti <http://world.bymap.org/DeathRate.html>

Úhrnná plodnost <http://world.bymap.org/FertilityRates.html>

Kojenecká úmrtnost <http://world.bymap.org/InfantMortality.html>

Střední délka života <http://world.bymap.org/LifeExpectancy.html>

<http://www.zemepis.com/ps.php>

<http://www.prb.org/Datafinder/Topic/List.aspx?category=10>

<http://www.indexmundi.com/map/>

Migrace

Podle trvání: trvalá, dočasná

Podle vzdálenosti: vnitrostátní, mezistátní, mezinárodní

Vnitrostátní: urbanizace, suburbanizace

Mezistátní: emigrace, imigrace, uprchlictví, reemigrace, repatriace

Migrace

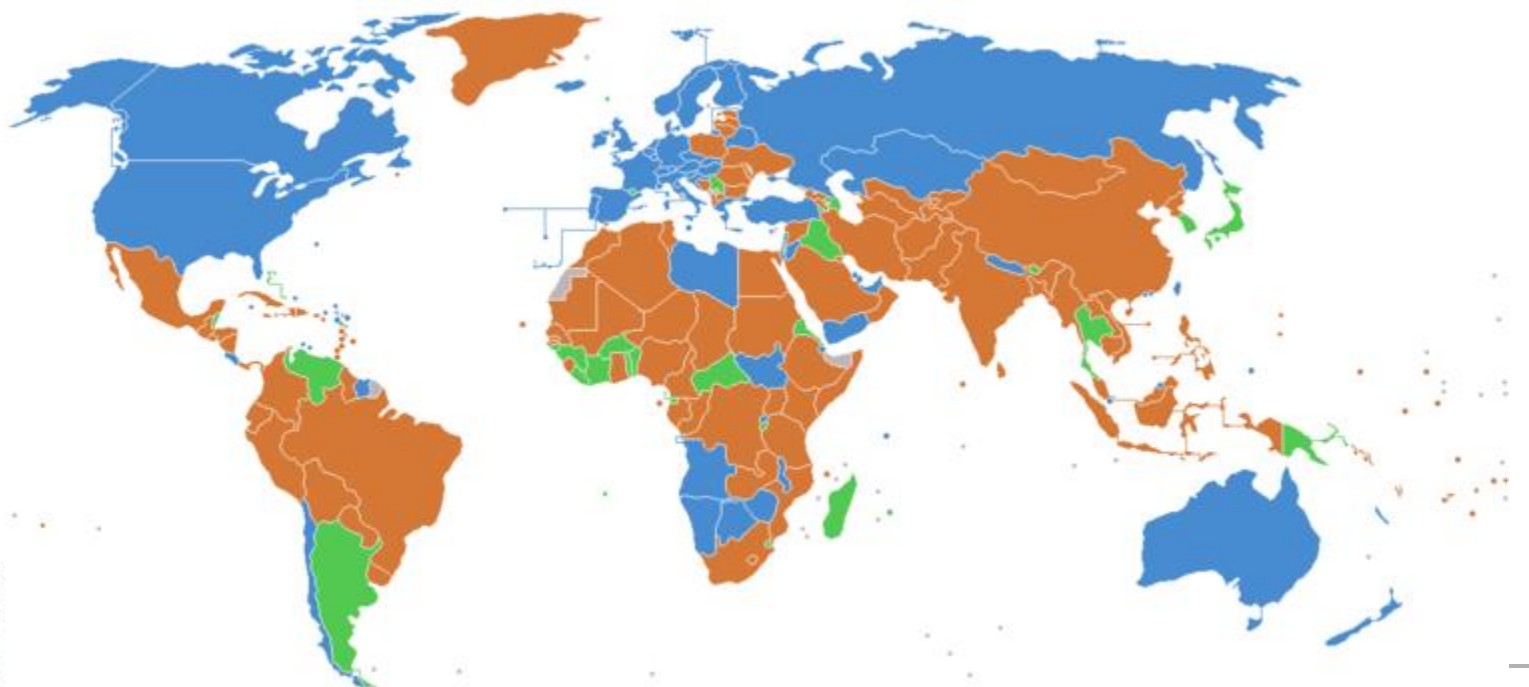
Vysvětlete hlavní důvody migrace

Popište hlavní migrační směry a) minulosti

b) současnosti

Komentujte migrační saldo vybraných států:

<http://world.bymap.org/MigrationRates.html>

Migrace

Prohlédněte si odkazy:

- <http://migrationsmap.net/#/USA/arrivals>
- http://www.bbc.co.uk/scotland/education/geog/population/migration_map.shtml
- <http://www.lidskaprava.cz/student/uprchlici-a-migranti/interaktivni-mapy>

Vyjádřete se k problematice současné migrace:

<https://www.euroskop.cz/8956/23046/clanek/kam-miri-uprchlici-ze-syrie/>

http://zpravy.idnes.cz/rusko-ukrajina-uprchlici-milion-osn-d76-/zahranicni.aspx?c=A140902_125537_zahranicni_aha

---

Pohyb obyvatel

- Podívejte na stránky: <http://apl.czso.cz/ode/index.htm>
- Pod odkazem Lidé a společnost můžeme najít ukazatele pro státy EU
- Hlavní demografické ukazatele, např.:
počet obyvatel:
<http://apl.czso.cz/pll/eutab/grafy.eurostat?pkod=tps00001>
přirozený přírůstek obyvatel:
<http://apl.czso.cz/pll/eutab/grafy.eurostat?pkod=tps00007>
- Ostatní demografické ukazatele, např.:
naděje na dožití při narození:
<http://apl.czso.cz/pll/eutab/grafy.eurostat?pkod=tps00025>
- Prohlédněte si též stránky:
http://ces.vse.cz/portal/index.php?page=view_chapter&kap=8

Co jsme si zapamatovali ?

- Vysvětlete pojmy: natalita, mortalita, migrace
  - Přirozený přírůstek, celkový přírůstek, migrační saldo
  - Hrubá míra porodnosti, hrubá míra úmrtnosti
  - Střední délka života při narození
  - Jak se liší hodnoty těchto ukazatelů u skupin států podle jejich vyspělosti?
  - Popiš jednotlivé fáze demografické revoluce
  - Jakým způsobem lze rozlišit migraci?
  - Jaké jsou důvody migrace?
  - Popiš hlavní migrační směry minulosti a současnosti
  - Které události poslední doby se projevily ve zvýšené migraci v určitých regionech?
-

Zdroje:

BIČÍK, Ivan a Bohumír JANSKÝ. *Příroda a lidé Země: Učebnice zeměpisu pro střední školy.*

Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2001. ISBN 80-86034-45-3.

BIČÍK, Ivan, Vladimír BAAR, Zdeněk ČERMÁK, Václav FRAJER a Radim PERLÍN.

Hospodářský zeměpis: globální geografické aspekty světového hospodářství.

Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2003. ISBN 80-86034-52-6.

KARAS, Petr a Ludvík HANÁK. *Maturitní otázky: zeměpis.* Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0595-9.

MATĚJČEK, Tomáš a kol. *Malý geografický a ekologický slovník.* Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-86034-68-3.

VALENTA, Václav a Alois MICHÁLEK. *Současný svět: Učebnice zeměpisu pro základní školy a víceletá gymnázia.*

Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 1998. ISBN 80-86034-21-6.

VYSOUDIL, Miroslav, Miloš FŇUKAL a Irena SMOLOVÁ. *Zeměpis pro každého.* Olomouc: Rubico. ISBN 978-80-7346-099-0.

Obrázky:

1. Foto MG: Marcela Gažarová (autor prezentace)

2. CANUCKGUY.File:Population growth rate world 2011.svg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- 2011, 29. 5. 2011 [cit. 2011-06-11]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Population_growth_rate_world_2011.svg

3. File:Birth rate figures for countries.PNG. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 26. 7. 2009 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Birth_rate_figures_for_countries.PNG

4. File:Death rate world map.PNG. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 27. 11. 2006 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Death_rate_world_map.PNG

5.SUPAMAN89. File:Countriesbyfertilityrate.svg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 7. 7. 2009 [cit. 2011-04-06]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Countriesbyfertilityrate.svg>

6. POWERKEYS. File:Mort.svg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 8. 12. 2009 [cit. 2011-04-06]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Mort.svg>

7. PANOS84.File:Life Expectancy 2005-2010 UN WPP 2006.PNG. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 24. 1. 2008 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Life_Expectancy_2005-2010_UN_WPP_2006.PNG

8. CHARMED88. File:Stage5.svg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-2011, 1. 2. 2009 [cit. 2011-05-07]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Stage5.svg>

9. SUZANNEKN. File:DTM Pyramids.svg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online] 3. 3. 2010 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:DTM_Pyramids.svg

10.HARNEIS, Julien. File:Humanitarian Aid in Congo november 2008.jpeg. *Wikimedia commons* [online]. 1. 11. 2008 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Humanitarian_Aid_in_Congo_november_2008.jpeg?uselang=cs

11. File:Net migration rate world.PNG. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 11. 2. 2011 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Net_migration_rate_world.PNG